

26
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ΜΕΣΑ ΔΙΔΥΜΑ
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Χ.Ι.ΟΥ...,
Νομοῦ Χ.Ι.ΟΥ.....

2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Κ.Ω.Υ.
Παπαδημητράκης ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Μεσα Διδύμα - Καλαμωτῆς χ'ίου
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ἔξ. (6).....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ιωάννης Μιμιδῆς.....

.....
ἡλικία 7.5..... γραμματικαὶ γνώσεις Δ. ! δημοτικῆς

..... τόπος κατογωγῆς Μεσα Διδύμα

β) Ἐμμανουὴλ Ἀγορίδης, ἑτῶν 65

..... γ) Δ. Δημητρίου.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Ἀσπασα προωρίζοντο διὰ σποράν.
Ποιμνία δὲν ὑπῆρχαν.....

Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ;
.....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς τοὺς χωρικοὺς.....

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ο.Χ.Ι. ... Ο. Πατὴρ διανέμει τὰ πλεονάζον
μικροὶ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν των διαμοιράζονται
τὰ τέκνα ἐξ ἑαυτοῦ.....
1

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Μὰν. ν. κ. τιν. γεωργίαν.*

Δι. α. τρεῖς συν. οὐκ ἐκίτε. συν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Μ. Α. Ι.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δι. ν. ὁπότε.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

ΝΑΙ. ... συν. κ. ὡς. για. το. ἐφίε. και. το. ε. κ. α. ...

ψι. φ. ... προήρχοντο ἀπὸ το. θολο. πατα. μ. χιόν.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλοι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Μ. Α. Ι. τα. ἐλεχ. κ. κοπέλια.*

προήρχοντο ἀπὸ τιν. Ἀγρίων. Γ. ὑφ. ριόν. ...

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *Εἰς. Κων. στα. ν. τικ. συ. ρολ. κ. ...*

Να. τριόν. και. Βόρ. ριόν. Ἀ. με. ρι. κ. κ. ...

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; *... ο. κ. λ.*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

..Τὰ χωράφια..ἐλιπαίνοντο μὲ ζωϊκὴν
κρόνον, τὴν δωρίαν καὶ ἄλλαις.....
..ἔ. ἔ. φ. κ. κ. ..ἀπὸ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.....
..ε. κ. κ. ἔ. κ. κ.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Βασιλειανῶν ἀπὸ τοῦ 1915.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον

μετὰ τὸν Β. Π. κ. κ. ἔ. κ. κ. ἔ. κ. κ. 1950

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Μετὰ τὸν Β. Π. κ. κ. ἔ. κ. κ. 1950

Ἐχρησιμοποιεῖται καὶ ἐν τῇ κτηματικῇ... τὰ κτηματάρχη ἐντέλλονται τὰν κτηματάρχων σιδηροῦν ἄροτρα.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ἔ. κ. κ. ἔ. κ. κ. 1950

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

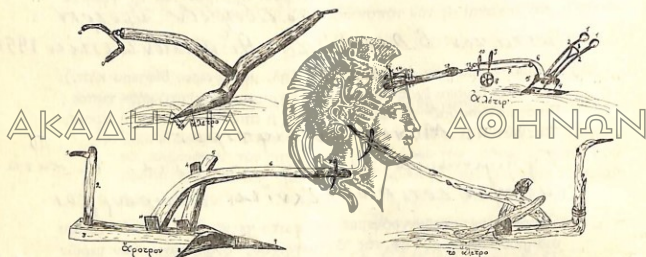
3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); Ἀπὸ τοῦ 1950.....

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τοῦ 1960.....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)....Ω.ΧΙ.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Ἀνατῶν. 1955*.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *τὸ κατεσκευάσεν ἑδὲ τιμὰς τεχνίται· ἢ· καὶ οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί·*.....
-
-
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *ἴδε παραρτήματα Β!*

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ν.Α.Ι. ... τ.ὸ ὕνι εἶναι ... τ.ὸ ἴδιον ἢ τὸ ...

Παρατίθεται

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)

Σκεπάρνι, πριόνι, τρυπάνι, δοντὰ, χρομὶ
πανάλικ, ξυλοφάχος

ρίνι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *Εἰς... ἄλλα...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ὅταν... ἐφύτρωνται... χορτάρει... ἐξέλκεται... τὰ ὀργώματα... τὸ ἔωσιν... ἐλθῇ... καλλουργίωμα... ἢ... γυροχύμα... Μιτὰ... ἄλλα... μ.φ.σ... ἢ... σπορά...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ... ἐφύτρωνται... καὶ... σπορά...

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐφύτρωνται... καὶ... χορτάρει... ἐξέλκεται... καὶ... σπορά...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ... *Εἰς... ἢ... ἄλλα...*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Διὰ... ἢ... ἄλλα...*

Χρησιμοποιοῦνται... ἢ... ἄλλα... σκευὴ... ἢ... ἄλλα...

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἄλλει-
ψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; *Συνκρίθωσι μετ' ἐργα-
σι μὲν εἰδικραίν. ὄργανον, τὸ σιδηρὸν ἐν μ. εἰς αὐ-
τῆς. ράβδου ὡς κτενὸς αὐτῆς*.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); *Ἄν. ἔχει. χεῖρ. τ. ἀθροισμα.
ἂν ὅχι ἰσοπέδωσις μετ' ἐργασι μὲν εἰδικραίν. ὄργανον. ὄχι*.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπιδ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπιδ κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μέ... το...*
θεριστὸν, μὲν... ἔργον... δόντι...
δόντι... δρεπάνι... δόντι...

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *α.β.γ.*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

α.β.γ. δ.ε.ζ. η.θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Α.β.γ.*

ξύλο... α.β.γ. δ.ε.ζ. η.θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *ἔκτελλεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἔδαφους*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμός μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν), ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ῥεβιθῶν, φασκῶν, κορυμνῶν, ἀνθῶν*
ἐκρίζοντο μὲν τὰ χεῖρι.....

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὃ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. *ἔκτελλεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἔδαφους*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ῥαβδῶν καὶ ῥαβδῶν*.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Ναί, ἀπὸ τοῦ ἔδαφους*.....

{ χερόβολοι } καὶ τὰ δὲ τῶν ῥαβδῶν.....
{ χερόβολοι }.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χερίδος) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).....

Διασταυρῶνται... ὅπως οἱ χερόβολοι καὶ τὰ δὲ τῶν ῥαβδῶν... ὅπως οἱ χερόβολοι καὶ τὰ δὲ τῶν ῥαβδῶν.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... Δραμια

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου, καὶ ποῖον ; Ἄνδρες... καὶ...
γυναῖκες... καὶ... ἔρχονται... εἰδικοί...
αἰῶνα... τὰ... χωρία... χωρία...

- 2) Πώς ἡμεῖβοντο οὗτοι : με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπήν (ξεκοπής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Μερομίσθιο...

Τὸν... εἰς τὸν... ἀλλὰ... τὸ ψωμί... ἦτο...
ταῦ... εἰς τὸν... εἰς τὸν... εἰς τὸν...
του... εἰς τὸν... εἰς τὸν... εἰς τὸν...
ταῦ... εἰς τὸν... εἰς τὸν...

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντο τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ ἀρθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; Μαὶ... εἰς τὴν...
χεῖρ... πᾶν... εἰς τὴν... εἰς τὴν...
ἢ... εἰς τὴν... εἰς τὴν... εἰς τὴν...
εἰς τὴν... εἰς τὴν... εἰς τὴν...

μαλὶν... εἰς τὴν... εἰς τὴν... εἰς τὴν...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

..... Ο Χ. Ι. ... Ἀπριλίου. τέταρτον.
... τὴν... τρίτην... διὰ... ἀρχίσουν.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ν. Α. Ι.

..... Ἰδε παράρτημα Ε. 5.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Δ. Α. Ι. ... Ἀπριλίου. ... ἔχεται.....

Τὸν... ἔχεται... τὸν... ἔχεται... διὰ...

τὸ... ἔχεται... Ἀπριλίου... ἔχεται... ἔχεται...

Μ. Π. Α. Α. Κ. Λ. ... Ὅποιοι... ἔχεται... ἔχεται...

ἔχεται... 24... ἔχεται... ἔχεται...

Κ. Α. Β. Γ. Δ. Ε. Ζ. (καθρέκ). ... ἔχεται... ἔχεται...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... τὸ... ἔχεται...

... ἔχεται... ἔχεται... ἔχεται...

... ἔχεται... ἔχεται... ἔχεται...

... ἔχεται... ἔχεται... ἔχεται...

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖον τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν... β.ε.

Χειρὸς βοῦν. τὰ ποδὲ τοῦ ν. καλ. ὁ. μὲ. ἐλ. τὰ...
 ἑλλαν. ἀρ. 12-14. (ἀναλ. χερ. μικρῶν)...
 καὶ δένοντες μὲ... λ. ν. χ. ε. ε. ε. ἀρ.
 ἐπὶ ῥ. κ. ἡ... ἀρ. τὸ. ἰ. ἰ. ο. τὸ. ε. ἰ. ῥ. κ. ...
 τὸ. δ. ω. σ. τ. ο. ν. ν. ῥ. ο. α. χ. ο. μ. ἰ. κ. ν. ν. ...
 ἰ. ῥ. κ. ν. τ. γ. λ. ν. κ. ῥ. ο. ν. ἰ. α. ν. α. φ. α. λ. α. μ. ὁ. σ. α.
 διαλ. ῥ. κ. α. ν. α. ἰ. ῥ. κ. ν. ῥ. κ. μ. ὁ. κ. ν. διαλ. ῥ. κ. ν.
 τὴν ἐργασίαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια συνεκεντρώνοντο 4 ἡ...
 6 ἡ... 8. μικρῶν ἀναλ. χερ. τοῦ γ. ν. ο. ν. τὸ...
 δ. ω. σ. τ. ο. ν. ῥ. κ. α. ν. διαλ. τ. κ. ν. ῥ. κ. τ. α. κ. ῥ. α. ν.
 Τὰ 4 ἡ 6 ἡ 8. διαλ. τ. κ. ν. α. ν. ῥ. κ. τ. α. κ. ῥ. α. ν. δ. ῥ. ο. μ. α.
 ἢ ὅτρες (ῥ. κ. α. ν. 5 ὅτρες τὴν ὅτρες α.)

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Πρὶν ἢ τὸ 1925 ἐκτετατικῶς

.....

- Ο. Πιστοδίν. υπάρχει. Πλάν.

διαδεδομένην. ερχα λείον.

πύλη.

τρετάλι.

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, θίκον); Ἐάν

- Н. И. Щеглов. 1870. 14. 14.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σάνος καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 17 —

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντο εἰς τὸ ἀλώνι.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος, ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρὸν; ὕπῃ ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Θεμωνιά. Δὲν ὑπάρχει. κεθεν-
ρ.ι.ο.μ.εῖς... φέρει... τοποθετεῖται..

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Το. ἀλώνι... ὑπῆρχεν... ἀνέκαθεν..

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐξω. τοῦ χωρίου... ἐν δ. αὐτῇ...
ὁδοῦ... γὰρ... ἐν... δ. αὐτῇ...
καρπῶ... ἀδανεισμός... π.χ. πικρὰ... ἀμικρῶν..

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρησις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

...Συνήθως...ἀνέκει...μὲ...μὴν... ..

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ...ἡμερῶν

...ἀρχὴς...ἡμερῶν...Διμητριακῶν...ἡμερῶν...Ἀνθούριον

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

...Χωματάλωνα... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνα· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) Καθαρίζεται... ..

...βρίσκεται... ..

...πανί... ..

...Χείλωμα... ..

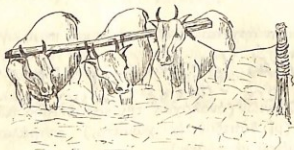
...ἡ ἀλυσὶς... ..

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμού γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ...

...Συνήθως... ..

...ἀδων... ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

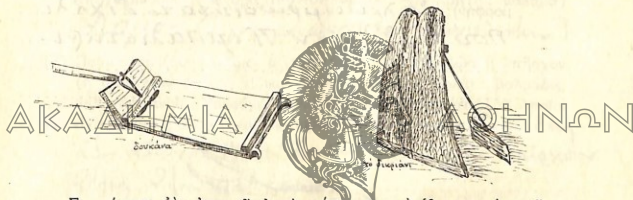
- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένου ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλω-
νίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σταγερὸς,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Αὐτὰ ἑορτάζει συνήθως ἡ μεσαιωνικὴ διὰ τοῦτο εἰρήνην.....
τὴν λαοκρατικὴν ἐκείνην ἀπὸ τοῦ μεγάλου καὶ
ἀπὸ τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἀφ' ἑλπίων καὶ φόβου ἢ
ἐκ τῶν τοῦ θανάτου εἰρημίας καὶ ἀσφαλείας.
Ὡς καὶ ἡ μεσαιωνικὴ τὴν μεσαιωνικήν, %

- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Ἡ... ἐπὶ
 τῇ... δυνάμει... ἀναπαυτικῇ... ὁ... ἀκονι-
 στικός... ἡ... μηχανὴ... ἀρτεμ... καὶ... ἀπὸ... δια...
 ἐξουχ... δια... τοῦ... μηχανῶν...*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπιομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλώνιζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουρκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλώνιζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ἡ... δουκάννα... ἡ... μηχανὴ...*

*ἡ... μηχανὴ... χρησιμοποιοῦται... δι' ὅ... τῶν...
 καὶ... τῶν... ἀμικκ... ὁ... τῶν...
 τῶν... κατὰ... ἐξ... ὁ...
 καὶ... καὶ... μετὰ...
 ἡ... τοῦ... μηχανῶν...*

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὸ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ τῆς 10^{ης} πρὸς τὴν μεσημέριον
5^η τοπογραφικῶς.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐχρησιμοποιοῦντο τὸ διχάλι
που τὸ ἔλεγον Πιριπαλιεῖται.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

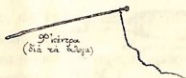
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχυν ;

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

0. X. I

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Δεν ἔχῃ. ἰδιαιτέρην...*

*ὀκαμαῖαν... Αἰ. ἀλωνίζεσθαι... στρώειν.
Δεν ἔχῃ. μακρομύκη...*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Λαμνί. (λεῖται εἰς αὐτὰ τὰ ἀλωνισθέντα.)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν *ἐν Κρήτῃ...*

*ἀλωνίζοντες ἰδίᾳ: ἢ εἰς ἑκὼν ζωα. Παίρνουν
ἄλλως. (ἐκ μ. ν. α. τ. κ. δ. ε.)...*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.) *Διὰ τῶν φακῶν.....*
καὶ τῶν ρεβιθίων.....

κοπανὸς στρογγύλος

ξύλο καμπυλωτὸ διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἀνὰ τοῦ δημητριακῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *Ο. Χ.!*.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπάνίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... Ο.Χ.Ι.

Ἐ. φ. α. χ. α. ν. ε. ο. ν. κ. α. ... ε. ρ. α. θ. ο. Ὑ. λ. α. ... ἰ. η. α. κ. η. :

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Κρήτην. π.ο. 1960...

Πρώτος π.ο. κ. η. λ. α. ... ἰ. η. α. κ. η. ... χ. α. ρ. ι. α. ...

Δ. Θ. Η. Ν. Ω. Ν.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με πρῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάκι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάκι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ἰ. η. α. κ. η. ... ἰ. η. α. κ. η. ... λ. ο. ι. μ. ν. ε. :
Τ. ο. ἰ. ρ. χ. α. λ. ι. ὄ. ν. ἰ. ἡ. α. κ. η. ... θ. ρ. ι. ν. ἰ. α. κ. ι. ...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν, ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο. *Ὁ σωρός*

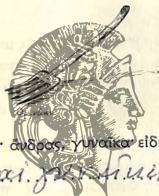
*εἶναι . . . ὁρμήνους . . . ὅταν . . . συμμαχῶν . . .
ὁ καρπὸς . . . λίγες . . . χίλια κίλα . . .
καὶ . . . μηχανῶν . . . ὅταν . . . ὁρμήνους . . .
τὸ κίλας . . . ὅταν . . . τεκταίεν . . . τὸν ὁρμήνους*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.

Φτυάκι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἀνδρὸς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*Κόμπια . . . Μετὰ τὸ λίχνισμα . . .
ἀν. ὅταν ἀλάκυν καὶ κομῶνται . . .
ἀλώνισαν . . .*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῆσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον ; ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολῶνεμα· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο. *Συ. Μηθύμης. χρυσαίμαυρα καὶ... ἐν*
ιδνε. φῶα. (βοῆς)... εἶνεται. φόνος. π. α.
πῶ... οὐ. τ. ἀ. εἰ... οὐ. χ. κ. μ. ρ. γ. αἰ... λ. ἰ. ν. ε... ..
ε. π. αἰ. ν. αἰ... λ. ω. ν. ἰ. ψ. κ. τ. οὐ. κ. ὁ. μ. π. οὐ. ε. ε.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένιαντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Με. τὰ... ε. ρ. ο. μ. ο. ν. ε., τὰ... ο. μ. ο. τ. α. ε. ἔ. κ. α. μ. ε. χ. α. λ. γ.
δ. ω. κ. γ. α. αἰ. τὰ... ο. ἰ. τ. α. ρ. ἰ. κ. ὁ... μ. ἰ. κ. μ. κ. ρ. ο. ε. ἰ. ρ. ε. γ.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

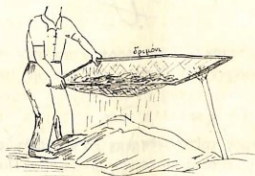
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλίου δερμάτινον

κάδρος ἢ ἀφύλλος

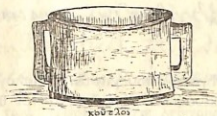
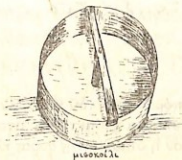

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας)..? *ἔχρησε ἱερὰ ἔργον*

πρὸν... χαλκῶς τετυκέναι... Διὸ... ἀρὰ αὐτῆς.
ἡ τοῦ... ἰκκ... κελύκος...

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ; *ΟΧΙ*

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγοφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) *Διὸ... ἔχρησε... ἰκκ... χαλκῶς τετυκέναι...*

πρὸν... τοῦ... χαλκῶς τετυκέναι...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Ἐν τῇ... τοῦ... οἰκίας... εἰς... Παχ. κάρες.*

(Μετὰ)... δοχεῖα... ἡλιν...)

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ὙΠΑΙΘΡΟΝ ; ..
 Τ.α. ..
 ..
 ..

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυνς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

..
 ..
 ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

..
 ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

..
 ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὙΠΑΙΘΡΟΝ. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Κατὰ ..
 ..

Τὸ ..
 ..

..
 ..
 ..

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

Εἰς ..
 ..

..
 ..

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

.....Φανός.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

Μεγалоι καὶ μικροί.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.

Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους ; Τὰ συλλέγουν.

ἐκ τῶν δένδρων καὶ τῶν παιδίων. Παιδικαίς τε κλέπτουσιν.

ἀλλ' οὐδ' ἀπὸ τῶν περὶ τὴν κερὶν. Διὰ τὸ ἐκ τῶν.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Παιδικαίς τε κοινὰ καὶ μετὰ τῶν ἀπὸ

μακρυνῶν. ὁδοιποροῦντες τε καὶ κοινὰ καὶ

ἐκ τῶν καὶ κερὶν καὶ τῶν παρὰ τὴν

ἀκαδημία καὶ τῶν ἀθλητῶν

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα Δὲν ἐκτελεῖται..

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

ὅταν ἀκούσῃ τῆς πυρᾶς. ὅταν ἔρῃ καὶ

καὶ τῶν καὶ τῶν χερσὶν καὶ.....

καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ.....

Αὐτὰ γὰρ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε 5

Σελίς ἑρωτημ. 15.

ἑρωτικῆς. 8-4

Τραγῳδία τοῦ Θερσίτου.

Ἡ ΛΥΓΕΡΗ

Ἐνας κοντός ἀγαπᾷ μιὰ ὀμορφὴ γυναῖκα, ἔρχονται
οἱ ἄρχοντες πρὸς τὸν βουλοκτονοῦσαν νὰ τὸν ἐκ-
ρατῶσουν. Κι' ἐβάλαν καρτερώσαντον πολὺ
βαρὺ καρτέρι. Πουλεῖ χωράφια ἀδερῖστα, πουλεῖ καὶ
θερσίμῖνα καὶ πάλι δὲν τὸν ἀνάνουν καὶ πάλι δὲν
τὸν σῶνουν. Πουλεῖ ἀμύλητα κτεύμητα, πουλεῖ
καὶ τὸν κτεύμητα καὶ πάλι δὲν τὸν ἀνάνουν καὶ πάλι
δὲν τὸν σῶνουν. Πουλεῖ καὶ μύλων καὶ μύλων
καὶ πάλι δὲν τὸν ἀνάνουν καὶ πάλι δὲν τὸν σῶνουν.

Παίρνει ὁ κοντός τὴ λύγερη καὶ πᾶ νὰ τὴν που-
λήσῃ.

— Πουλεῖς κοντὶ τὴ λύγερη, πουλεῖς κοντὶ τὴν κόρη;
Πουλεῖ τὴν, παφάρισμην, παφάρισμὸν (ὅ) ἐν ἔχει.

Τόνα τῆς χεῖλε χίλια πῆ καὶ τ' ἄλλο δύο χιλιάδες
καὶ τὸ χαίτηνοκεῦδι τῆς ἀμύλητος λοχάρου.
τὴν πῆρε ἕνα πλούσιος, τὴν πῆρε τὸ καράβι.

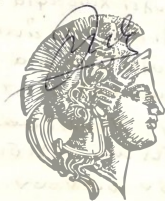
φιλᾷ ἀδερφὸς τὴν ἀδερφή καὶ γνωρισμὸς δὲν ἔχουν.
Κι' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ, κελκῆδῃ καὶ λίγῃ.

— φιλᾷ ἀδερφὸς τὴν ἀδερφή καὶ γνωρισμὸς
δὲν ἔχουν.

- Για πῶς μου κόρε λυγρή ἀπὸ ποῦναι ἢ
γενναῖ σου.
- Ἡ γιὰν μου ἦταν ἀπ' αὐτὴ χιὸ αἰὸς κύρης
μου ἀπ' αὐτὴ σπύρη,
- Κι' ἐμὴν τόσος τοῦ γιὰ ἐξδραμῶς τῆς
δίνει. —

Υ.Γ. Τὸ ποίημα αὐτὸ τοῦ εἰσῆκα ἀπὸ τῶν
μελῶν κ. Πλουμίζα Λέων, ἐκ Μ. Διδυκῆ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

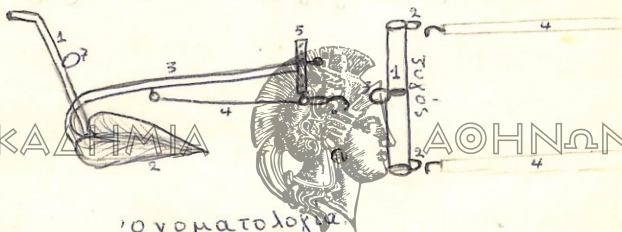

ΑΘΗΝΩΝ

Παρατήρημα Α' (1)

Σελίς πρωτομπατολογίου - 3 - πρώτης Ε 1

ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΑΡΟΤΡΟΝ

Onomatologia

24504

1. ὄχερη (ἐρχεῖς)
2. ὕνι.
3. Γουλι.
4. Μάτιμα.
5. Σπῆθη (ἀνθεμασιβῖνι)

1. Ζυγός
2. Γιάντζοι
3. Ρίζα.
4. Τραβιχτάρι.

6. Γάντζος.
7. Γάντζος ἐν τῷ δασείῳ δένει το ὀκτακόντον τοῦ γένους.

Σελίς ἐρωτηματολογίου 6 καὶ 7.

ἑρωτῶν στ. 12 καὶ 2' (β1)

Ο γεωργὸς βάσει εἰς τὸ φῶν πρῶτα τὸ κολλᾶρον,
τὸ δωσὶν εἶναι μαλόνιον εἰς κίττος καὶ ἐπὶ τῷ
ἐωσίον ὑπάρχουν δύο βύλαι.

Ἐπειτα βάψιμ τὸ βαμκράκι, τὸ δωσὶν συνδίδει
τὶ τὰ τεκνηχτάρια.

Τὰ τεκνηχτάρια ἔχουν δύο χάντρου, οἱ δωσὶν
συνδίδονται εἰς τὸν φῶν τῷ αἰδνεῷ ἀρότρου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β(2)

Σελίς ἑρωτηματολογίου 4.

ἑρωτήσεις 1, 6, 7, 3.

Ξύλινον ἄροτρον.

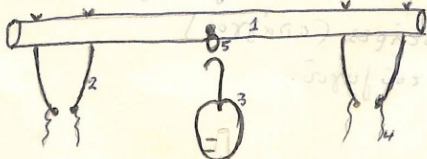

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Zugos

ονοματολογία

ὀπίσθεν.

(2)

Ὄνοματολογία ζυλ. ἀρότρων

1. Ὀχερίς (η)
2. Κουντούρι.
3. Ποδάρι.
4. Γουλι.
5. Σιερόσπαθη (ειδερόσπαθη)
6. Υνί (νί)
7. Ματίωμα (ματίζω = ἐνώνω, συνδέω)
8. Ούντη (μπάινει εἰς τὴν βούκλιν)
9. Μπαρούτι. (ξύλινον ἐξήρημα)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ζυγός
2. Ζεύλις
3. Βούκλα (πάγει τὴν εἴδη τοῦ ζυγοῦ)
4. Λιμνιστῆρες (σπάχτοι)
5. Ρίζα τοῦ ζυγοῦ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ. 3

Σελίς βρωτυρ. 7, βρώτους 61

Ἐπὶ τῶν λακῶν τῶν μῶν τίθεται ὁ θυρῶ.

Οἱ μῶν δένονται μὲ τοῦ λακῶν.

Ὁ θυρῶ ἔχει τὴν εἰς ἐπὶ τοῦ δακτύλου
μπαίνει ἢ βούκλα καὶ ἐρ' αὐτῆς τὸ ματιῶν
τοῦ θυρῶ ἀρῶν τοῦ δακτύλου ἔχει ἐπὶ τῶν
δύο ἡτρία κουνδρά καὶ τὴν οὐντῶν.

Πο θυρῶν ἀρῶν τὴν μόνον δια
τὰ δύο βούκλα. ἐπὶ τὴν μόνον δια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

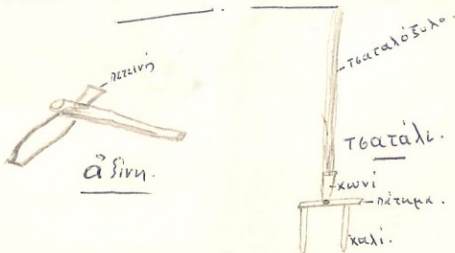

ΑΘΗΝΩΝ

(3)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ' 4

Σελίς ἑρωτ. 10, ἑρώτησις 8.

Οἱ περισσώτερη γαργαλίσ ἐργασίη δίνοντα

μή το τσατάλι.

Πατήμα καὶ φούχνη
 βάζει. τὸ ἐργασίη καὶ τὸ πάτημα καὶ φούχνη
 ξεκουώνεται τὸ χῶμα καὶ μετὰ ἀποσυρμένης
 οὗτον ἀριστερόν καὶ ἐργασίη τὸ χῶμα
 ἱμπεῖ. Καὶ αὖτον τὸν τρόπον ἐν πατῇ
 τὸ ἐκκρίνει χῶμα.